

علیرضا ارجمندی، مدیر کتابخانه امام خمینی^(۵)
در محله کودکی اش خدمت می‌کند

از داستان راستان تا کار در آستان

سکینه تاجی از پنجره اتاق علیرضا ارجمندی، محله زیر نگاه آدم جان می‌گیرد؛ خیابان خواجه ربیع با مغازه‌ها، رفت و آمد آدم‌ها و شلوغی دل‌نشین دم‌غروب. هنوز مشغول تماشای این تصویرم که او با سینی چای وارد اتاق می‌شود. از آن مدیرانی است که پشت سرش کارنامه‌ای پر بار و سال‌ها تجربه فعالیت فرهنگی قرار دارد. اما آنچه بیش از همه به چشم می‌آید، فروتنی و سادگی رفتارش است؛ ویژگی‌ای که او را از بسیاری از مسئولان متمایز می‌کند. میهمان دفتر کار مدیر جوان مجتمع فرهنگی امام خمینی^(۵) در محله خواجه ربیع هستیم. او پس از بیش از دودهمه فعالیت در مراکز فرهنگی شهر، حالا حدود هشت سال است که هر روز از کوثر شمالی خودش را به محله دوران کودکی اش می‌رساند؛ بازگشتی از سر دل‌بستگی. هدفش روشن است؛ بالا بردن سطح فرهنگی کودکان همین محله‌ای که روزی خودش در کوچه پس‌کوچه‌هایش قد کشیده است.

از تور کتابخانه‌گردی تا دیدار بانویسندگان

در کتابخانه امام خمینی^(۵) برنامه‌هایی متنوع برای جذب کودکان و نوجوانان اجرا می‌شود. «زنگ کتاب»، یکی از این فعالیت‌هاست؛ برنامه‌ای موضوع محور که در کنار گفت‌وگو درباره مفاهیم اخلاقی و دینی، به معرفی کتاب‌های مرتبط می‌پردازد. تور کتابخانه‌گردی هم با همکاری مهدی‌های کودک، مدارس و مساجد برگزار می‌شود و بچه‌ها را با فضای کتابخانه آشنا می‌کند. به گفته علیرضا ارجمندی، سال گذشته حدود ۱۵۰۰ نفر از این طریق از کتابخانه بازدید کرده‌اند؛ ظرفیتی که حتی اگر بخشی از آن به عضویت منجر شود، اثرگذاری شایان توجهی دارد. معرفی کتاب خوان‌های برتر مجموعه نیز به عنوان مشوق والگو، به صورت مستمر انجام می‌شود. دعوت از نویسندگان شناخته شده، دیگر بخش جذاب برنامه‌هاست. سال گذشته حضور کلر ژبرت با استقبال پر شور کودکان همراه شد؛ دیداری که با اجرای نمایشی یکی از داستان‌های او، به خاطره‌ای ماندگار برای بچه‌ها تبدیل شد.

کتابخانه تخصصی کودک، پاسخ به یک نیاز محله

کتابخانه تخصصی کودک با بخش‌هایی متنوع از بازی‌های فکری و حرکتی تا فضاها برای مطالعاتی راه‌اندازی شد؛ فضایی که خیلی زود جای خودش را میان بچه‌های محله باز کرد. به گفته علیرضا ارجمندی، تاپیش از راه‌اندازی این بخش، انتخاب بسیاری از کودکان برای بازی و تفریح به کوچه و پارک محدود می‌شد. اما حالا لولوتشان، حضور در همین بخش از مجتمع فرهنگی است. او از خاطرات مادرانی می‌گوید که ارتباط فرزندانشان با کتابخانه به بخشی از زندگی روزمره‌شان تبدیل شده است؛ کودکانی که صبح زود برای آمدن به کتابخانه بی‌تابی می‌کنند یا روزهایی که به دلیل تعطیلی، با ناراحتی و اشک به خانه برمی‌گردند. بخشی از کودکانی که در آغاز فعالیت کتابخانه تخصصی کودک در سال ۹۸ عضو شدند، امروز به سن نوجوانی رسیده‌اند و این ارتباط همچنان ادامه دارد. به گفته ارجمندی، رابطه دوستانه و صمیمی بانو جوانان باعث شده است آن‌ها در مواقع بروز مشکل یا دغدغه‌های شخصی، کتابخانه را به عنوان یک نقطه امن انتخاب کنند؛ جایی برای گفت‌وگو و شنیده شدن. در شرایطی که گاهی مشغله خانواده‌ها چنین فرصتی را از آن‌ها گرفته است. آگاهی از این مسائل، زمینه‌ساز راه‌اندازی کارگاه‌های راهنمایی و مشاوره در مجتمع فرهنگی شد؛ کارگاه‌هایی که با استقبال چشمگیر نوجوانان و خانواده‌ها همراه بوده است. این برنامه‌ها به صورت فردی و گروهی برگزار می‌شود و موضوعاتی مانند مشاوره تحصیلی، مهارت‌های ارتباطی، مشاوره خانواده، تربیت فرزند، ارتباط بانو جوان و آسیب‌های فضای مجازی را در بر می‌گیرد. هم‌زمان با این جلسات، کتاب‌های مرتبط نیز به مراجعه‌کنندگان معرفی می‌شود تا مسیر آموزش و آگاهی فراتر از جلسات حضوری ادامه پیدا کند.

راهی که از مطالعه یک کتاب شروع شد

همه چیز به کلاس پنجم برمی‌گردد؛ همان روزهایی که «داستان راستان» شهید مرتضی مطهری اولین کتاب غیردرسی زندگی‌اش شد. علیرضا ارجمندی با بخند از آن روزهای یاد می‌کند و می‌گوید: همان یک کتاب، من را عاشق مطالعه کرد. بعدش هر جا چادر کتاب یا فروشگاه سیار می‌دیدم، ناخودآگاه می‌ایستادم و غرق کتاب‌ها می‌شدم. کتاب خواندن برایش به یک عادت روزمره تبدیل شد؛ عادت‌ای که با امانت گرفتن کتاب از کتابخانه‌ها و دوستان شروع شد و هر وقت دستش می‌رسید، به خریدن کتاب می‌انجامید. خودش توضیح می‌دهد: اگر پول داشتم کتاب می‌خریدم؛ اگر نه، از دوست‌ها یا کتابخانه امانت می‌گرفتم. مهم این بود که کتاب از زندگی‌ام حذف نشود. همین علاقه قدیمی، مسیر تحصیل و شغلش را هم مشخص کرد. ارجمندی می‌گوید: از همان سال‌ها آرزو داشتم شغلم مرتبط با کتاب باشد. برای همین در دانشگاه کتابداری خواندم و بعد هم در رشته علم اطلاعات و دانش‌شناسی ادامه تحصیل دادم. فعالیت حرفه‌ای او از سال ۱۳۸۰ در کتابخانه مرکزی حرم مطهر امام رضا^(ع) آغاز شد؛ مسیری که بعداً به مسئولیت کتابخانه‌های مختلف، از جمله کتابخانه شیخ عباس تربیتی در محله مهر مادر، مسجدالرضا^(ع) و کتابخانه مسجد جواد الائمه^(ع) در محله هاشمیه رسید. او از سال ۹۷ در کتابخانه امام خمینی^(۵) در محله خواجه ربیع مشغول فعالیت است. وقتی صحبت از مهم‌ترین اقدامش می‌شود، بی‌درنگ به بخش کودک اشاره می‌کند و می‌گوید: باتوجه به نیاز فرهنگی محله، یکی از کارهای مهمی که انجام دادیم، راه‌اندازی کتابخانه تخصصی کودک بود. معتقدم اگر بخواهیم فرهنگ کتاب خوانی در جامعه تقویت شود، باید از کودکی شروع کنیم؛ از سنی که عادت‌ها شکل می‌گیرند. استقبال خانواده‌ها، به ویژه مادران، نشان‌دهنده درستی این مسیر می‌داند و می‌گوید: وقتی مادرها با دغدغه فرزندشان به کتابخانه می‌آیند، آدم مطمئن می‌شود کتاب هنوز هم می‌تواند نقش جدی در تربیت فرهنگی داشته باشد. کتاب فقط یک سرگرمی نیست، بلکه پایه‌ای است برای ساختن عادت‌هایی که اگر از کودکی شکل بگیرند، تا سال‌ها در زندگی آدم باقی می‌مانند.

